

ارزیابی عوامل اثرگذار بر انتخاب مسیر خوش منظره در سفر با هدف گردشگری با استفاده از روش تحلیل سلسله مراتبی

حسن دیواندری^۱، میلاد کاظم پور^۲ و امید تی تی دژ^۳

استادیار دانشگاه آزاد اسلامی واحد نوشهر، titidezh@gmail.com

کارشناس ارشد عمران گرایش حمل و نقل، Milad.kazempour@gmail.com

استادیار دانشگاه شمال گروه عمران، titidezh@gmail.com

ایمیل دانشگاه شمال: info@shomal.ac.ir

چکیده - ارزیابی انتخاب مسیر سفر به عنوان یکی از مهمترین مراحل برنامه ریزی حمل و نقل مطرح بوده و اغلب متغیرهای هزینه و زمان سفر به عنوان با اهمیت تریم ویژگی ها مطرح هستند اما انتخاب مسیر سفر با هدف گردشگری شرایط متفاوتی داشته و وجود متغیرهای زیبایی مسیر می تواند بر متغیرهای هزینه و زمان سفر غالب گردد. به منظور بررسی اهمیت متغیرهای اثرگذار بر انتخاب مسیر خوش منظر در این تحقیق از روش تحلیل سلسله مراتبی (AHP) برای استان مازندران با توجه به شرایط توریستی آن و وجود بسیاری از مسیرهای دارای شرایط خوش منظر استفاده شده است. نتایج تحقیق نشان داده که متغیرهای عبور از فضای سبز، دسترسی به پارکها، مراکز تفریحی، شرایط روشنایی، دسترسی به دریا، میزان نوع مسیر (اصلی-فرعی) و دسترسی به مراکز خرید بومی بیشترین اولویت را یافته اند. همچنین مشخص شده است که معیار زمان سفر کمترین اهمیت را در انتخاب مسیر یافته و اهمیت متغیر هزینه از متغیر زمان سفر بیشتر بوده است. کلید واژه- انتخاب مسیر، تحلیل سلسله مراتبی (AHP)، زیبایی و ویژگی راه، مسیر خوش منظر.

۱- مقدمه

مسیر را لذت بخش، سرگرم کننده و جذاب می کنند نیز وابسته است. بنابراین تعیین مسیر منظره آرا ذاتاً یک مسئله چند معیاره است. در بسیاری از مطالعات پیشین عوامل اثرگذار بر انتخاب مسیر شامل زمان سفر و هزینه بوده است و این در حالی است که معمولاً اهداف سفر کاری باشد. در رابطه با هدف سفر گردشگری و تفریحی موضوع متفاوت است و در رابطه با موضوع توریستی متغیرهایی علاوه بر زمان سفر و هزینه را در برمی گیرد. بنابراین در این تحقیق، تلاش شده است که با شناسایی عوامل دخیل در انتخاب مسیر خوش منظر از طریق تحلیل سلسله مراتبی (AHP) به تعیین اهمیت و اولویت هریک از متغیرها پرداخت تا بتوان به ارزیابی فرصتی برای سرمایه گذاری در این مسیرها دست یافت. با توجه به شرایط توریستی استان مازندران و وجود بسیاری از مسیرهای دارای شرایط خوش منظر در آن این استان به عنوان مطالعه موردی انتخاب شده است.

مسیر خوش منظر، مسیری است که دارای شرایط زیبایی مسیر و آرامش محیطی همراه با وجود تسهیلات فراغت است که به مسافران امکان لذت بردن در طول سفر را فراهم آورده و فقط رسیدن به مقصد در این مسیر هدف مسافران نیست [۱]. در برنامه گردشگران کوتاه ترین مسیر سفر تنها معیار برای یک مسیر بهینه نمی باشد به این معنا که مسیر محاسبه شده نباید کوتاه و سریع باشد، بلکه در عین حال رعایت سایر معیارهای بهینه سازی از دید گردشگر مانند عبور از مناظر و ویژگی های محیط اطراف مسیر را نیز در بر می گیرد. مسیر گردشگری شامل مجموعه ای از امکانات و جاذبه ها هستند که با هم تجربه ای کلی از سفر را تشکیل می دهند [۲]. بنابراین تجزیه و تحلیل این که گردشگران چگونه یک مسیر منظر را برای گردشگری خود ارزیابی و انتخاب می کنند علاوه بر عوامل مرتبط با خود مسیر مانند مستقیم بودن، ایمنی، میزان شلوغی و ... به عواملی که